

Controleprotocol voor de controle op de jaarrekening van Waterschap Brabantse Delta vanaf jaarrekening 2025

Inhoudsopgave

1 INLEIDING	3
1.1 ALGEMEEN	3
1.2 DOELSTELLING	3
1.3 WETTELIJK KADER	3
2 UITGANGSPUNTEN VOOR DE CONTROLE	5
2.1 ALGEMENE UITGANGSPUNTEN	5
2.2 BEGRIIP RECHTMATIGHEID	5
2.3 OVERIGE WETTELIJKE BEPALINGEN	6
3 TOLERANTIES VOOR DE ACCOUNTANTSCONTROLE	7
3.1 GOEDKEURINGSTOLERANTIE (MATERIALITEIT)	7
3.2 RAPPORTERINGTOLERANTIE	7
3.3 CONTROLETOLERANTIE (UITVOERINGSMATERIALITEIT)	7
3.4 RECHTMATIGHEIDSCRITERIA	8
4 RECHTMATIGHEIDSVERANTWOORDING	9
4.1 VOORWAARDENCRITERIUM	9
4.2 BEGROTINGSCRITERIUM	10
4.3 MISBRUIK EN ONEIGENLIJK GEBRUIK CRITERIUM	10
4.4 VERBONDEN PARTIJEN	11
5 REIKWIJDTE ACCOUNTANTSCONTROLE	12
5.1 WET- EN REGELGEVING	12
5.2 ACCOUNTANTSCONTROLE	12
5.3 ACTUALISEREN CONTROLEPROTOCOL EN FINANCIEEL NORMENKADER	12
6 RAPPORTERING ACCOUNTANT	13
6.1 INTERIM-CONTROLE	13
6.2 VERSLAG VAN BEVINDINGEN	13
6.3 CONTROLEVERKLARING	13
7 VERBIJZONDERDE INTERNE CONTROLE	14
7.1 OPZET VERBIJZONDERDE INTERNE CONTROLE	14
7.2 RAPPORTERING VERBIJZONDERDE INTERNE CONTROLE	14
BIJLAGE 1A INTERNE REGELGEVING	15
BIJLAGE 1B EXTERNE WET-EN REGELGEVING	18

1 Inleiding

1.1 Algemeen

In het kader van de controle op de jaarrekening kan het algemeen bestuur nadere aanwijzingen geven aan het dagelijks bestuur ten aanzien van de controle op de zuivere rechtmatigheid en aan de accountant ten aanzien van de reikwijdte van de jaarlijkse accountantscontrole. Deze aspecten worden in hoofdlijnen in dit controleprotocol geregeld.

Dit protocol is van toepassing op de controle vanaf de jaarrekening 2025 en de daaropvolgende jaarrekeningen van Waterschap Brabantse Delta. In geval van significante wijzigingen, bijvoorbeeld een wijziging in de controle aanpak, zal het controleprotocol worden geactualiseerd en opnieuw ter vaststelling aan het algemeen bestuur worden voorgelegd.

Het normenkader zoals opgenomen in de bijlagen is van toepassing voor de boekjaren 2025 en 2026. In geval van essentiële wijzigingen met betrekking tot interne en/of externe wet- & regelgeving zullen deze middels een aanvulling worden bijgewerkt voor aanvang van het nieuwe boekjaar dan wel gedurende het boekjaar.

1.2 Doelstelling

Het doel van dit controleprotocol is om aan het dagelijks bestuur en de accountant nadere aanwijzingen te geven over:

- de reikwijdte van de controle;
- de daarvoor geldende normstellingen;
- de daarbij verder te hanteren goedkeuringstolerantie, rapporteringstoleranties en verantwoordingsgrens.

Het algemeen bestuur kan de accountant alleen nadere aanwijzingen geven voor zover dit uitgaat boven de wettelijke minimeisen.

1.3 Wettelijk kader

De Waterschapswet (artikel 109, lid 2) schrijft voor dat het algemeen bestuur één of meer accountants aanwijst als bedoeld in artikel 393 eerste lid Boek 2 Burgerlijk Wetboek voor:

- de controle van de in artikel 103 van de Waterschapswet bedoelde jaarrekening;
- het daarbij verstrekken van een controleverklaring;
- het uitbrengen van een verslag van bevindingen, het zogenaamde accountantsverslag.

Met het van kracht worden van de Wet versterking decentrale rekenkamers is het dagelijks bestuur van een waterschap verplicht verantwoording aan het algemeen bestuur af te leggen over de financiële rechtmatigheid van zijn handelen. Dit betekent voor waterschap Brabantse Delta dat met ingang van het boekjaar 2025 de accountant uitsluitend nog een oordeel afgeeft over de getrouwheid van de jaarrekening. In de jaarrekening wordt door het dagelijks bestuur een rechtmatigheidsverklaring opgenomen met betrekking tot het begrotingscriterium, het voorwaarden criterium en het misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In de bedrijfsvoeringsparagraaf wordt hierop een toelichting gegeven. De accountant stelt vervolgens de getrouwheid van de jaarrekening vast, waarmee tevens de getrouwheid van deze verantwoording wordt vastgesteld.

In de verordening ex artikel 109, lid 1 van de Waterschapswet zijn regels vastgelegd voor de controle op het financieel beheer en op de inrichting van de financiële organisatie van Waterschap Brabantse Delta.

2 Uitgangspunten voor de controle

2.1 Algemene uitgangspunten

Het dagelijks bestuur geeft jaarlijks, op basis van werkzaamheden van de onafhankelijke interne auditors van Waterschap Brabantse Delta, een rechtmatigheidsverklaring af ten aanzien van de drie zuivere rechtmatigheidscriteria:

1. Begrotingscriterium - de financiële beheershandeling past binnen de vastgestelde begroting;
2. Voorwaarden criterium - de financiële beheershandeling voldoet aan de geldende wet- en regelgeving;
3. Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium - beleid en uitvoering op het gebied van misbruik en oneigenlijk gebruik.

De rechtmatigheidsverklaring wordt toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.

De accountantscontrole van de jaarrekening wordt uitgevoerd door de accountant, die door het algemeen bestuur is benoemd. De accountantscontrole is gericht op het afgeven van een oordeel over:

- de getrouwe weergave van zowel de in de jaarrekening gepresenteerde baten en lasten als de grootte en samenstelling van het vermogen;
- de inrichting van het financieel beheer en de financiële organisatie gericht op de vraag of deze een getrouwe en rechtmatige verantwoording mogelijk maken;
- het in overeenstemming zijn van de opgestelde jaarrekening met de bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regels bedoeld in artikel 98a Waterschapswet (zie Besluit Begroting en Verantwoording);
- de verenigbaarheid van het jaarverslag met de jaarrekening.

2.2 Begrip rechtmatigheid

Rechtmatigheid is een breed begrip en omvat alle wettelijke kaders en regelgeving waaraan een waterschap zich moet houden, waaronder waterschapsverordeningen alsmede besluiten van algemeen en dagelijks bestuur. Op grond van de wet kan rechtmatigheid worden onderscheiden in financiële en niet-financiële rechtmatigheid.

De financiële rechtmatigheid heeft betrekking op baten, lasten en balansmutaties. Het gaat om gevolgen van financiële beheershandelingen en de vastlegging daarvan in de financiële administratie.

De niet-financiële rechtmatigheid heeft betrekking op handelingen en beslissingen van niet-financiële aard. Het gaat bijvoorbeeld om de naleving van privacy, milieuomstandigheden en arbeidsomstandigheden. De accountant moet een intern systeem van risicoafweging beoordelen dat in relatie tot deze handelingen en beslissingen is opgezet en daar zonodig in het accountantsrapport over rapporteren.

Mede op basis van adviezen van de Unie van Waterschappen en de accountant heeft het algemeen bestuur besloten de niet-financiële rechtmatigheid niet op te nemen in de accountantscontrole.

2.3 Overige wettelijke bepalingen

Voor zover van toepassing zullen bij de controle het Waterschapsbesluit, het besluit accountantscontrole decentrale overheden, de adviezen en suggesties van de Commissie BBV en de nadere voorschriften Controle en Overige Standaarden (NV COS) bepalend zijn voor de uit te voeren werkzaamheden.

3 Toleranties voor de accountantscontrole

3.1 Goedkeuringstolerantie (materialiteit)

De accountant richt de controle in op het ontdekken van belangrijke fouten en baseert zich daarbij op risicoanalyse, vastgestelde toleranties en statistische deelwaarnemingen en extrapolaties.

De goedkeuringstolerantie is het bedrag dat de som van fouten in de jaarrekening of onzekerheden in de controle aangeeft, die in een jaarrekening maximaal mogen voorkomen, zonder dat de bruikbaarheid van de jaarrekening voor de oordeelsvorming door de gebruikers kan worden beïnvloed (materialiteit). De goedkeuringstolerantie is bepalend voor de oordeelsvorming en de strekking van de af te geven controleverklaring (goedkeurend/met beperking/oordeelsonthouding/afkeurend).

In het hierna opgenomen schema zijn de gehanteerde goedkeuringstoleranties opgenomen. Deze komen overeen met het wettelijk minimum.

Goedkeuringstolerantie	Strekking controleverklaring			
	Goedkeurend	Met beperking	Oordeelsonthouding	Afkeurend
Fouten in de verantwoording en onzekerheden in de controle (% lasten)	≤2%	>2% en ≤4%	>4%	>4%

3.2 Rapporteringstolerantie

Naast de goedkeuringstolerantie wordt de rapporteringstolerantie onderkend. De rapporteringstolerantie is een bedrag dat gelijk is aan of lager is dan de bedragen voortvloeiend uit de goedkeuringstolerantie. Bij overschrijding van dit bedrag vindt rapportering plaats in het verslag van bevindingen (het accountantsverslag) naar aanleiding van de jaarrekeningcontrole. Een lagere rapporteringstolerantie leidt in beginsel niet tot aanvullende controlewerkzaamheden, maar wel tot een uitgebreidere rapportage van bevindingen (individuele afwijkingen boven de rapporteringstolerantie moeten worden gerapporteerd).

De rapporteringstolerantie bedraagt 0,1% van de lasten exclusief toevoegingen aan de reserves. Zie hoofdstuk 4 Rechtmatigheidsverantwoording.

3.3 Controletolerantie (uitvoeringsmaterialiteit)

De accountant dient de uitvoeringsmaterialiteit voor de inschatting van de risico's op een afwijking van materieel belang en de bepaling van de aard, timing en omvang van verdere controlewerkzaamheden te bepalen. De uitvoeringsmaterialiteit betreft het bedrag of bedragen welke op een lager materialiteitsniveau zijn vastgesteld om het aggregatierisico¹ tot een passend laag niveau terug te dringen. Dit betreft

1) Aggregatierisico: waarschijnlijkheid dat het totaal van niet-gecorrigeerde en niet-gedetecteerde afwijkingen het materialiteitsniveau voor de financiële overzichten van het waterschap als geheel overschrijdt.

geen eenvoudige mechanische berekening en houdt het toepassen van professionele oordeelsvorming van de accountant in.

3.4 Rechtmatigheidscriteria

De accountant dient negen rechtmatigheidscriteria mee te nemen in zijn controle op de vraag of de financiële beheershandelingen voldoen aan de van toepassing zijnde wettelijke regelingen. Het betreft de volgende criteria:

1. calculatiecriterium
2. valueringscriterium
3. adresseringscriterium
4. volledigheidscriterium
5. aanvaardbaarheidscriterium
6. leveringscriterium
7. begrotingscriterium
8. voorwaardencriterium
9. misbruik en oneigenlijk gebruik criterium

In het kader van het getrouwheidsonderzoek wordt aandacht besteed aan al deze 9 criteria. Voor de beoordeling van de rechtmatigheid van het financieel beheer wordt door het dagelijks bestuur aandacht besteed aan de volgende rechtmatigheidscriteria, de zogenaamde zuivere financiële rechtmatigheid:

- begrotingscriterium; passen de lasten, baten en balansmutaties binnen de door het algemeen bestuur vastgestelde begrotingskaders;
- voorwaardencriterium; wordt aan de voorwaarden uit de wet- en regelgeving voldaan;
- misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium; wordt geen misbruik en oneigenlijk gebruik van financiële mogelijkheden gemaakt.

Het dagelijks bestuur geeft de verantwoording over de zuivere financiële rechtmatigheid af, de accountant oordeelt of deze getrouw tot stand is gekomen.

4 Rechtmatigheidsverantwoording

Met het van kracht worden van de Wet versterking decentrale rekenkamers is het dagelijks bestuur van een waterschap verplicht verantwoording aan het algemeen bestuur af te leggen over de financiële rechtmatigheid van zijn handelen. Dit betekent voor waterschap Brabantse Delta dat met ingang van het boekjaar 2025 de accountant uitsluitend nog een oordeel afgeeft over de getrouwheid van de jaarrekening. In de jaarrekening wordt door het dagelijks bestuur met in achtneming van de verantwoordingsgrens een rechtmatigheidsverklaring opgenomen met betrekking tot het begrotingscriterium, het voorwaardencriterium en het misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In de bedrijfsvoeringsparagraaf wordt hierop met inachtneming van de rapportagetolerantie een toelichting gegeven. In deze rechtmatigheidsverantwoording verantwoordt het dagelijks bestuur zich over de al dan niet rechtmatige totstandkoming van lasten, baten en balansmutaties. De accountant stelt vervolgens de getrouwheid van deze verantwoording vast.

In het kader van de rechtmatigheidsverantwoording heeft het algemeen bestuur de rapporteringstolerantie² vastgesteld op 0,1% van de lasten exclusief toevoegingen aan de reserves en de verantwoordingsgrens op 2% van de lasten exclusief toevoegingen aan de reserves. Dit percentage geldt voor fouten en onduidelijkheden samen. Fouten en onduidelijkheden worden dus bij elkaar opgeteld.

De verantwoordingsgrens is niet hetzelfde als de materialiteit van de accountant. De materialiteit is de basis voor de diepgang van de accountantscontrole en bepalend voor de oordeelsvorming van de accountant. De grenzen daarvan liggen vast in het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado). De verantwoordingsgrens en de materialiteit zijn dus niet hetzelfde, maar het wel of niet opnemen van een rechtmatigheidsfout kan wel degelijk gevolgen hebben voor de strekking van de controleverklaring. De verantwoordingsgrens betreft de grens waarboven afwijkingen (fouten en onduidelijkheden) worden opgenomen in de rechtmatigheidsverklaring. Fouten en onduidelijkheden worden niet bij elkaar opgeteld. Het vastgestelde percentage van de verantwoordingsgrens is in lijn met de goedkeuringstolerantie.

2) Rapporteringsgrens is vastgesteld op 5 procent van de de goedkeuringstolerantie: 5 procent van 2 procent van de lasten exclusief toevoegingen aan de reserves (de 2% is besluit BADO – artikel 2)

4.1 Voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium ziet toe op de mate waarin lasten, baten en balansmutaties gebaseerd zijn op handelingen die voldoen aan in wet- en regelgeving gestelde voorwaarden. Hierbij kan met name gedacht worden aan aanbestedingsrechtmatigheid. Zeven aspecten kunnen hierbij in ogenschouw worden genomen.

- a. Omschrijving doelgroep;
- b. Heffings- en declaratiegrondslag;
- c. Normbedragen;
- d. Bevoegdheden;
- e. Voeren van een administratie;
- f. Verkrijgen van bewijsstukken;
- g. Aan te houden termijnen.

De eerste drie aspecten worden samen ook wel recht, hoogte en duur genoemd. Het voorwaardencriterium veroorzaakt in belangrijke mate de grote inspanningen die nodig zijn om de rechtmatigheidscontrole in te voeren. Inperking van deze zeven aspecten levert dus ook een sterke beperking op van de te verrichten interne controle-inspanningen. Bij de uitwerking van het voorwaardencriterium besteedt het dagelijks bestuur alleen aandacht aan de aspecten die betrekking hebben op recht, hoogte en duur. Hierbij zal met name gekeken worden naar de rechtmatigheid van aanbestedingen.

4.2 Begrotingscriterium

Het begrotingscriterium ziet toe op de mate waarin de financiële beheershandelingen, die ten grondslag liggen aan de baten en lasten, alsmede de balansposten, tot stand zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en hiermee samenhangende programma's. Uitgangspunt is het niveau waarop het algemeen bestuur de budgetten in de begroting en bij investeringen geautoriseerd heeft. In de begroting zijn de bedragen voor de lasten en baten vermeld die door het algemeen bestuur zijn vastgesteld. Dit houdt in dat de financiële beheershandelingen dienen te passen binnen de begroting, waarbij het juiste programma, de juiste investering, het toereikend zijn van het begrotingsbedrag, alsmede het begrotingsjaar van belang zijn.

Onderstaand de onderwerpen die het begrotingscriterium raken:

1. De begrotingsrechtmatigheid wordt beoordeeld op het niveau waarop de begroting door het algemeen bestuur is geautoriseerd.
2. Uitgangspunt is dat iedere afwijking van de begroting als onrechtmatig wordt beschouwd.
3. Onderschrijdingen van de lasten of investeringsuitgaven en over- en onderschrijdingen van de baten of investeringsinkomsten worden niet als begrotingsonrechtmatigheid aangemerkt wanneer deze onder- en overschrijdingen tijdig aan het algemeen bestuur zijn gemeld.
4. Onder tijdig wordt verstaan bij de momenten in de door het algemeen bestuur vastgestelde beleids- en verantwoordingscyclus als bedoeld in artikel 2 van de verordening financieel beleid, beheer en organisatie Waterschap Brabantse Delta.
5. Begrotingsonrechtmatigheden die passen binnen het bestaande beleid van het algemeen bestuur, worden opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording (voor zover de verantwoordingsgrens voor rechtmatigheidsfouten of onduidelijkheden is overschreden) en toegelicht in de bedrijfsvoeringsparagraaf.

4.3 Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium

Het dagelijks bestuur heeft voldoende waarborgen genomen om te voorkomen dat als gevolg van misbruik of oneigenlijk gebruik van wet- en regelgeving ten onrechte subsidie is verleend of een te laag dan wel geen bedrag aan heffingen aan het waterschap is betaald.

4.4 Verbonden partijen

Verbonden partijen zijn die partijen waarin waterschap Brabantse Delta zowel een bestuurlijk als een financieel belang heeft. Te denken valt aan gemeenschappelijke regelingen zoals Belastingssamenwerking West-Brabant (BWB) of andere rechtspersonen waar een deel van de activiteiten van het waterschap is belegd. De meeste vormen van samenwerking hebben een eigenstandige verantwoordingsplicht. Ook bij gemeenschappelijke regelingen is de rechtmatigheidsverantwoording een onderdeel van de jaarrekening.

De rechtmatigheidsverantwoording van het dagelijks bestuur kan worden beïnvloed door niet-rechtmatig handelen van een instelling, waarmee het waterschap is verbonden indien:

- in de regeling, statuten, oprichtingsakte of overeenkomst is geregeld dat voorwaarden aan de bijdrage zijn verbonden waaraan de instelling zich moet houden om niet gehele of gedeeltelijke vermindering van de bijdrage van het waterschap te krijgen;
- de verbonden partij een mandaat heeft om namens en met waterschapsmiddelen geld te besteden, waarbij het waterschap feitelijk opdrachtgever is; feitelijk is de verbonden partij een serviceorganisatie van het deelnemende waterschap;
- de verbonden partij een eigen rechtspersoonlijkheid heeft en een aanbesteding verricht terwijl deze verbonden partij binnen de gezagsstructuur van het waterschap werkzaamheden verricht voor het waterschap;
- de verbonden partij geen eigen rechtspersoonlijkheid heeft en de opdracht daarmee feitelijk is verstrekt door het waterschap.

In de gemeenschappelijke regeling kunnen door de deelnemers (w.o. WBD) specifieke eisen worden gesteld met betrekking tot de bekostiging van de samenwerking. Zo kan bepaald zijn dat de gemeenschappelijke regeling moet voldoen aan eisen in het kader van de financiële rechtmatigheid en dat anders de bekostiging wordt beperkt of stopgezet. Ook bestaat er een mogelijkheid dat de gemeenschappelijke regeling specifieke (wettelijke) taken namens de deelnemers (in mandaat) uitvoert en afzonderlijk in rekening brengt bij de deelnemers. Rechtmatigheidsaspecten die samenhangen met de uitvoering van deze gemandateerde (wettelijke) taken hebben direct invloed op de rechtmatigheidsverantwoording van de deelnemers (w.o. WBD).

Wanneer de taken zijn gedelegeerd en er geen nadere eisen of wettelijke voorschriften zijn gesteld, dan zijn er geen consequenties. Uiteraard kan het wel zo zijn dat mogelijke rechtmatigheidsconsequenties (in een later stadium) voor rekening van de deelnemers kunnen komen. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan het overtreden van de EU-aanbestedingsregels door de gemeenschappelijke regeling en de mogelijk hierop volgende boete, die echter vervolgens wel aan de deelnemers wordt doorberekend. Dit is echter een algemeen risico en heeft mogelijk consequenties voor de begrotingsrechtmatigheid bij de deelnemers (w.o. WBD), echter niet vanuit de directe aansprakelijkheid en overtreding van de EU-aanbestedingsregels.

5 Reikwijdte accountantscontrole

5.1 Wet- en regelgeving

De wet geeft aan welke wet- en regelgeving minimaal onderdeel uitmaken van de rechtmatigheidscontrole. Dit zijn externe wet- en regelgeving en verordeningen van het algemeen bestuur. Van besluiten van het dagelijks bestuur die rechtstreeks voortkomen uit de externe wet- en regelgeving of verordeningen van het algemeen bestuur, wordt getoetst of de betreffende besluiten daadwerkelijk zijn genomen. Inhoudelijk vallen deze besluiten buiten de rechtmatigheidscontrole evenals overige DB-besluiten die niet voortvloeien uit externe wet- en regelgeving of verordeningen van het algemeen bestuur.

5.2 Accountantscontrole

De accountantscontrole op rechtmatigheid is limitatief gericht op:

- regelgeving conform het financieel normenkader:
 - externe wet- en regelgeving;
 - verordeningen van het algemeen bestuur;
 - Het beoordelen of besluiten van het dagelijks bestuur die verplicht voortvloeien uit externe regelgeving of verordeningen van het algemeen bestuur daadwerkelijk zijn genomen.
- de naleving van de volgende kaders:
 - de begroting;
 - de financiële verordening ex artikel 108 Waterschapswet;
 - de controleverordening ex artikel 109 Waterschapswet.

Vertaling naar het financiële normenkader

Voor alle genoemde wet- en regelgeving geldt dat in het kader van de financiële rechtmatigheid de regels met financiële consequenties relevant zijn. Hiervoor zijn relevante wet- en regelgeving, verordeningen en besluiten in een overzicht geplaatst. Dit overzicht dat als bijlage 1 is bijgevoegd wordt het financiële normenkader genoemd.

5.3 Actualiseren controleprotocol en financieel normenkader

Het financieel normenkader volgens bijlage 1 is op basis van de huidige situatie zo volledig mogelijk opgesteld. Als later blijkt dat er iets ten onrechte niet is opgenomen in het financieel normenkader of dat er relevante nieuwe wet- of regelgeving en/of verordeningen zijn dan dient dit aan het financiële normenkader te worden toegevoegd. Jaarlijks wordt beoordeeld of het financiële normenkader aanpassing behoeft. Het financiële normenkader wordt (opnieuw) vastgesteld door het algemeen bestuur.

Het controleprotocol wordt alleen in geval van significante wijzigingen, bijvoorbeeld een wijziging in de controle aanpak, geactualiseerd en opnieuw ter vaststelling aan het Algemeen Bestuur voorgelegd. Voorliggend protocol is van toepassing op de controle vanaf de jaarrekening 2025 en de daaropvolgende jaarrekeningen van Waterschap Brabantse Delta.

6 Rapportering accountant

6.1 Interim-controle

De accountant beoordeelt of en in welke mate zij kan steunen op de verbijzonderde interne controle. Na de interne controle wordt de omvang en insteek van de zogenaamde interim-controle bepaald die de accountant in de tweede helft van het jaar uitvoert. Over de uitkomsten van die tussentijdse controle wordt een verslag (managementletter) uitgebracht aan de Secretaris-Directeur met een afschrift aan het dagelijks bestuur.

6.2 Verslag van bevindingen

Overeenkomstig de Waterschapswet wordt naar aanleiding van de jaarrekeningcontrole een verslag van bevindingen uitgebracht aan het algemeen bestuur. In het verslag van bevindingen wordt gerapporteerd over de opzet en uitvoering van het financiële beheer en of de beheersorganisatie een getrouw en rechtmatig financieel beheer en een rechtmatige verantwoording daarover waarborgen.

Fouten of onzekerheden die de rapporteringstolerantie als bedoeld in paragraaf 3.2 van dit controleprotocol overschrijden, worden weergegeven in een apart overzicht bij het verslag van bevindingen. De accountant rapporteert ook over eventuele bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en de continuïteit van de door het waterschap gehanteerde geautomatiseerde informatieverzorging.

6.3 Controleverklaring

In de controleverklaring wordt op een gestandaardiseerde wijze, zoals wettelijk voorgeschreven, de uitkomst van de accountantscontrole weergegeven ten aanzien van de getrouwheid, uitmondend in een oordeel over de jaarrekening. Deze controleverklaring is bestemd voor het algemeen bestuur, zodat deze de door het dagelijks bestuur opgestelde jaarrekening kan vaststellen.

7 Verbijzonderde interne controle

7.1 Opzet verbijzonderde interne controle

De verbijzonderde interne controle (VIC) is gericht op het verkrijgen van inzicht vanuit de eigen organisatie in tenminste de getrouwe en rechtmatige toestand van de baten, lasten en balansmutaties, zoals deze in de jaarrekening tot uitdrukking komen. Hierbij wordt onder meer aandacht gezonken aan opzet, bestaan en werking van de relevante beheersmaatregelen, alsmede de risico's die aanwezig zijn voor wat betreft de eerdergenoemde aspecten van getrouwheid en rechtmatigheid. De verbijzonderde interne controle is een aanvulling op de reguliere interne controle, in die zin dat een objectief oordeel gegeven wordt over de opzet, het bestaan en de werking van de interne controles en beheersmaatregelen, die in de lijn uitgevoerd worden.

De doelstelling van de interne controle vloeit voort uit het normenkader en is gericht op het vaststellen of de processen voldoende beheerst worden met inachtneming van de interne- en externe wet- en regelgeving op het gebied van rechtmatigheid, getrouwheid, doelmatigheid en doeltreffendheid. Rechtmatigheid en getrouwheid zijn gericht op de (financiële) risico's van waterschap Brabantse Delta. Doelmatigheid en doeltreffendheid zijn gericht op organisatiebrede risico's.

De opzet van de interne controle is uitgewerkt in het Masterplan Verbijzonderde Interne Controle Financiële Rechtmatigheid, de bijbehorende Interne Controleplannen (ICP) per proces en de risico-controle matrices (RCM) per proces.

Het doel is om het bestuur en het management te adviseren over de strategische koers van Waterschap Brabantse Delta en het 'in control' komen en blijven van de organisatie om de ambities te realiseren. De VIC stelt ons waterschap in staat om op basis van de bevindingen en van de aanbevelingen daarover, de belangrijkste relevante risico's te beperken en de beheersing van de bedrijfsprocessen te verbeteren. De uitgevoerde VIC kan dienen als basis voor de rechtmatigheidsverklaring.

7.2 Rapportering verbijzonderde interne controle

De uitkomsten van de verbijzonderde interne controle worden besproken met de betreffende manager (proceseigenaar) en procesmedewerkers. De rapportage die wordt opgesteld wordt, door de interne auditor, besproken met de proceseigenaar. Een afschrift van de rapportage wordt verstrekt aan het betreffende MT-lid en aan de Secretaris-Directeur. De resultaten van de interne toetsing en eventuele maatregelen tot herstel worden tevens ter kennisneming aan de portefeuillehouder en/of het dagelijks bestuur aangeboden. Indien de rapporteringstolerantie wordt overschreden wordt de individuele afwijking ter kennisgeving aangeboden aan het algemeen bestuur. In de rapportage staan naast bevindingen (feiten) ook aanbevelingen om te verbeteren.

*Aldus vast te stellen in de openbare vergadering van het algemeen bestuur van 17 december 2025,
Het algemeen bestuur,
De dijkgraaf
B.J.J. Bengevoerd
De secretaris-directeur
dr. A.F.M. Meuleman*

Bijlage 1a Interne regelgeving

FINANCIËEL NORMENKADER INTERNE REGELGEVING 2025-2026				
	Versie d.d.	Proces	Toelichting	Wijziging 2025 t.o.v. 2024
1	Nota Activabeleid 2021	25-11-2020	Projecten	Is ingetrokken met ingang van 1 januari 2025, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op investeringen waarvan de afschrijving vóór 1 januari 2025 is gestart.
2	Nota Activabeleid (m.i.v. 2025)	25-9-2024	Projecten	Actualisatie activabeleid 2021 a.g.v. wijziging Waterschapsbesluit (harmonisatie verslaggevingsregels). Inwerking getreden op 1 januari 2025.
3	Beleidsnota kostentoerekening 2020	25-11-2020	Planning & Control	
4	Besluit mandatering Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie Waterschap Brabantse Delta	22-5-2024	Planning & Control Contractmanagement Inkopen Projecten	Besluit per 1 januari 2025 vervangen door Besluit mandatering Verordening financieel beleid, beheer en organisatie Waterschap Brabantse Delta.
5	Besluit mandatering Verordening financieel beleid, beheer en organisatie Waterschap Brabantse Delta	16-4-2025	Planning & Control Contractmanagement Inkopen Projecten	Besluit mandatering Verordening financieel beleid, beheer en organisatie Waterschap Brabantse Delta in het AB van 16-04-2025 vastgesteld. Met terugwerkende kracht in gegaan per 01-01-2025. .
6	Controleverordening Waterschap Brabantse Delta	8-10-2008	Planning & Control	Verordening per 1 januari 2025 vervangen door Verordening voor de controle op het financieel beheer en op de inrichting van de financiële organisatie.
7	Verordening voor de controle op het financieel beheer en op de inrichting van de financiële organisatie	18-12-2024	Planning & Control	Artikel 109 Waterschapswet en hoofdstuk 5 Waterschapsbesluit.
8	Delegatiebesluit waterschap Brabantse Delta 2023	28-9-2022	Alle	
9	Waterschapsverordening waterschap Brabantse Delta 2024	4-10-2023	Primaire proces	
10	Onderhoudsverordening waterschap Brabantse Delta	22-6-2022	Primaire proces	
11	Kostentoedelingsverordening watersysteembeheer waterschap Brabantse Delta 2024	15-11-2023	Belastingen	

	Versie d.d.	Proces	Toelichting	Wijziging 2025 t.o.v. 2024
12	Regeling kwijtschelding waterschapsbelastingen waterschap Brabantse Delta 2025	18-12-2024	Belastingen	
13	Legesverordening waterschap Brabantse Delta 2023	1-2-2023	Belastingen	
14	Nota reserves en voorzieningen 2020	23-12-2020	Planning & Control	Nota per 1 januari 2025 vervangen door Nota reserves, voorzieningen en weerstandsvermogen.
15	Nota reserves, voorzieningen en weerstandsvermogen	18-12-2024	Planning & Control	Dient 1x per 4 jaar geactualiseerd te worden, tevens aangesloten op het per 1 januari 2025 gewijzigde Waterschapsbesluit.
16	Subsidieverordening waterschap Brabantse Delta	19-2-2025	Subsidies	
17	Subsidiebeleid 14IT026286	21-10-2014	Subsidies	
18	Treasurystatuut van Waterschap Brabantse Delta 2021	20-12-2023	Treasury	Geldt t/m 30-04-2025.
19	Treasurystatuut van Waterschap Brabantse Delta 2025	16-4-2025	Treasury	Actualisatie Treasurystatuut in het AB van 16-04-2025 vastgesteld. Treasurystatuut geldig vanaf 01-05-2025.
20	Mandaat- en machtigingsbesluit Treasurystatuut waterschap Brabantse Delta	16-4-2025	Treasury	
21	Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie Waterschap Brabantse Delta	22-5-2024	Planning & Control Contractmanagement Inkopen Projecten	Verordening per 1 januari 2025 vervangen door Verordening financieel beleid, beheer en organisatie Waterschap Brabantse Delta.
22	Verordening financieel beleid, beheer en organisatie Waterschap Brabantse Delta	16-4-2025	Planning & Control Contractmanagement Inkopen Projecten	Artikel 108 van de Waterschapswet en hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit.
23	Verordening rechtspositie politieke ambtsdragers en externe commissieleden waterschap Brabantse Delta	11-9-2019	Bestuur Personeel	
24	Verordening rekenkamer waterschap Brabantse Delta	15-11-2023	Bestuur	
25	Verordening nadeelcompensatie waterschap Brabantse Delta 2023	21-12-2022	Primaire proces	
26	Verordening verontreinigingsheffing waterschap Brabantse Delta 2025	18-12-2024	Belastingen	Wordt jaarlijks in december vastgesteld.

	Versie d.d.	Proces	Toelichting
27	Verordening watersysteemheffing waterschap Brabantse Delta 2025	18-12-2024	Belastingen
28	Verordening zuiveringsheffing waterschap Brabantse Delta 2025	18-12-2024	Belastingen
29	Verordening fractievergoeding	29-1-2020	Bestuur
30	Verordening Burgerleden Waterschap Brabantse Delta 2023	30-8-2023	Bestuur

Legenda: Toegevoegd
Gewijzigd
Verwijderd

Opmerking
De versiedatum betreft de datum dat het beleid in het algemeen bestuur is vastgesteld. Indien op een beleidsstuk tussentijds gedeeltelijke wijzigingen worden vastgesteld, dan worden deze niet apart vermeld.

Bijlage 1b Externe wet-en regelgeving

FINANCIEEL NORMENKADER EXTERNE WET- EN REGELGEVING 2025-2026				
	Specificatie	Proces	Wijzigingen 2025 t.o.v. 2024	
A	Europees			
1	Europese aanbestedingsrichtlijnen	Conform afstemming in 2020 met accountant een algemene verwijzing naar Europese aanbestedingsrichtlijnen opgenomen i.p.v. specifieke richtlijnen.	Alle	
2	Verordening (EU) 2021/2116 Gemeenschappelijk Landbouw Beleid (GLB 2023-2027)	Financieel zodra een waterschap subsidie aanvraagt.	Primaire proces	
B	Nationaal			
B.1	Algemeen			
3	Algemene wet bestuursrecht	Artikelen 5:25, 5:31d t/m 5:39, titel 4.2 (subsidies) en 4.4 (bestuurlijke geldschulden) van Hoofdstuk 4.	Alle	
4	Besluit proceskosten bestuursrecht	Art. 2	Primaire proces	
5	Besluit maximumtarieven open overheid	Art. 2.	Primaire proces	
6	Burgerlijk wetboek	Boek 6 titel 1, afdeling 9, 10, 11 en 12, Boek 6 titel 3, Boek 6 titel 4, boek 7, boek 7a.	Alle	
7	Mededingingswet	Artikelen 6, 24, 25g t/m 25m, 56, 57	Inkopen Contractmanagement	
8	Beleidsregels combinatieovereenkomsten 2013	Nadere duiding van de mededingingswet.	Inkopen Contractmanagement	
9	Pachtprijzenbesluit 2007		Primaire proces	
10	Uitvoeringsbesluit pacht	Hoofdstuk 1	Primaire proces	
11	Uitvoeringsregeling pacht		Primaire proces	
12	Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers	Hoofdstuk 4	Personeel & bestuur	
13	Regeling rechtspositie decentrale politieke ambtsdragers	Hoofdstuk 4	Personeel & bestuur	
14	Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet		Primaire proces	
15	Uitvoeringsbesluit Wet Normering Topinkomens		Personeel & bestuur	
16	Verrekenen neveninkomen politieke ambtsdragers		Personeel & bestuur	
17	Wet Basisregistratie Personen	Deze wet heeft de Wet gemeentelijke basis-administratie persoonsgegevens vervangen.	Alle	
18	Wet normering topinkomens	Art. 5.4, 5.5, 5.6 en 7.3	Personeel & bestuur	
19	Wet dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen		Primaire proces	
B.2	Ruimtelijk (bestuurs)recht			
20	Omgevingswet	Hoofdstuk 13 Financiële bepalingen. Inwerkingtreding Omgevingswet 01-01-2024.	Primaire proces	
21	Omgevingsbesluit	Art. 8.1, 8.2, 8.4, 8.10, 8.11, 8.13, 8.14, 8.16 - 8.18, 8.20. Inwerkingtreding Omgevingsbesluit 01-01-2024.	Primaire proces	
22	Omgevingsregeling	Art. 14.2 - 14.9 (hoofdstuk 14 financiële bepalingen). Inwerkingtreding Omgevingsregeling 01-01-2024.	Primaire proces	
23	Onteiningswet	Artikel 74-76.	Primaire proces	
B.3	Milieu / Natuur			
24	Besluit vervuilingswaarde ingenomen water 2009	Art. 2, 3 en 4	Primaire proces	
25	Regeling garanties van oorsprong voor energie uit hernieuwbare energiebronnen en HR-WKK-elektriciteit	Artikelen in § 7	Primaire proces	
26	Besluit gebruik meststoffen.		Primaire proces	Regeling is vervallen en ondergebracht in het Besluit activiteiten leefomgeving.
27	Uitvoeringsregeling Meststoffenwet	-	Primaire proces	
28	Visserijwet 1963	Art. 56	Primaire proces	
29	Warmtebesluit	Artikelen 2, 3 t/m 7	Primaire proces	
30	Warmteregeling	Artikelen in § 2	Primaire proces	
31	Warmtewet	Artikelen 2, 3a, 3d, 4a, 5, 5a, 6, 8, 8a, 18, 20.	Primaire proces	
32	Wet Milieubeheer	Artikel 15.20 -15.23, 15.32-15.34.	Primaire proces	
B.4	Verkeer en vervoer			
33	Wet vrachtwagenheffing		Primaire proces	
B.5	Belastingen			
34	Algemene wet inzake Rijksbelastingen	Art. 20, 67a	Belastingen	
35	Besluit vervuilingswaarde ingenomen water 2009	Art. 2 t/m 4	Primaire proces	
36	Fiscale vereenvoudigingswet 2010	Art. XXVa	Belastingen	
37	Fiscale vereenvoudigingswet 2017	Art. VII en X	Belastingen	
38	Invorderingswet 1990	Art. 36a, 63b, 63c, 64, 65 en 66	Belastingen	
39	Kostenwet invordering rijksbelastingen	Art. 2 t/m 4	Belastingen	
40	Regeling diplomatieke en internationale vrijstellingen waterschapsbelastingen	Art. 1 t/m 4	Belastingen	
41	Uitvoeringsbesluit kostenverrekening en gegevensuitwisseling Wet waardering onroerende zaken	Art. 2 t/m 6	Belastingen	

		Specificatie	Proces	Wijzigingen 2025 t.o.v. 2024
42	Uitvoeringsregeling Algemene wet inzake rijksbelastingen 1994	Art. 27 en 31	Belastingen	
43	Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990	Art. 7, 27 t/m 28a.	Belastingen	
44	Uitvoeringsbesluit Invorderingswet 1990	Art. 7	Belastingen	
45	Waterbesluit	Art. 7.1 en 7.2	Belastingen	
46	Waterregeling	Artikelen Hoofdstuk 7	Belastingen	
47	Waterschapsbesluit	Art. 6.1 t/m 6.17	Planning & control	
48	Waterschapswet	Artikelen 110 t/m 147	Alle	
49	Waterwet	Artikelen 7.1 t/m 7.26	Primaire proces	
50	Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van belastingen	Art. 34a	Belastingen	
51	Wet op de vennootschapsbelasting 1969	Art. 2, lid 1, onder g en 7	Planning & control	
52	Btw-richtlijn - richtlijn betreffende het gemeenschappelijk stelsel van belasting over de toegevoegde waarde (Richtlijn 2006/112/EG)		Planning & control	
53	Wet Waardering Onroerende Zaken	Hoofdstukken III en IV	Belastingen	
54	Wet wederzijdse bijstand in de Europese Unie bij de invordering van belastingsschulden en enkele andere schuldvorderingen 2012	Artikelen 6, 40 en 46	Belastingen	
B.6 Financiën				
55	Besluit leningvoorwaarden decentrale overheden	Artikelen 1 t/m 3	Treasury	
56	Regeling beleidsvoorbereiding en verantwoording waterschappen	Artikelen 4, 8 t/m 11	Planning & control	
57	Regeling schatistbankieren decentrale overheden	Artikelen 2 lid 3 en 7 lid 2	Treasury	
58	Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden	Artikelen 2 t/m 4	Treasury	
59	Uitvoeringsbeschikking omzetbelasting 1968	Art. 3 en 7	Planning & control	
60	Uitvoeringsbesluit belastingen op milieugrondslag	Art. 4, 5, 11, 11a en 22	Primaire proces	
61	Uitvoeringsbesluit omzetbelasting 1968	Art. 5	Planning & control	
62	Uitvoeringsregeling belastingen op milieugrondslag	Art. 6, 7 t/m 8a	Belastingen	
63	Uitvoeringsregeling Financiering decentrale overheden	Artikelen 1 t/m 3	Treasury	
64	Waterschapswet	Art. 98 t/m 109c	Alle	
65	Wet belastingen op milieugrondslag	Art. 22 t/m 31 en 47 t/m 71	Primaire proces	
66	Wet Financiering Decentrale Overheden (FiDO)	Art. 1 t/m 6 en 8	Treasury	
67	Wet inkomstenbelasting 2001	Art. 2.1 en 3.1	Personeel & bestuur	
68	Wet op de accijns	Art. 1	Primaire proces	
69	Wet op de belastingen van rechtsverkeer	Art. 15 lid 1 sub c	Planning & control	
70	Wet op de Omzetbelasting	Art. 1 en 7	Planning & control	
71	Wet terugvordering staatssteun	Artikelen 3 en 7	Primaire proces	
72	Wet Houdbare Overheidsfinanciën (Wet HOF)	Artikelen 3, 6 en 7	Treasury	
B.7 Personeel en organisatie				
73	Algemene Pensioen- en uitkeringswet Politieke Ambtsdragers	Hoofdstuk 3, 5, 6, 10 t/m 12; Invoering Partnerpensioen. Gekoppeld aan inwerkingtreding Wet toekomst pensioenen.	Personeel & bestuur	
74	Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen	Art. 40 en 41	Personeel & bestuur	
75	CAO Werken voor Waterschappen	Versie van 01-01-2024.	Personeel & bestuur	
76	Wet Arbeid en Zorg (WAZ)		Personeel & bestuur	
77	Pensioenreglement ABP		Personeel & Bestuur	
78	Pensioenwet	Artikel 15	Personeel & bestuur	
79	Uitvoeringsbesluit loonbelasting 1965	Hoofdstuk 4 betreft pensioenregelingen	Personeel & bestuur	
80	Uitvoeringsregeling loonbelasting 2011	Hoofdstukken 3 t/m 7	Personeel & bestuur	
81	Werkloosheidswet	hfdst II, III en IV	Personeel & bestuur	
82	Wet arbeid vreemdelingen	Paragraaf IV	Personeel & bestuur	
83	Wet financiering sociale verzekeringen	Art. 6 t/m 12, 16 t/m 56.	Personeel & bestuur	
84	Wet kaderregeling VUT overheidspersoneel	Art. 6	Personeel & bestuur	
85	Wet minimumloon en minimum vakantiebijslag	Art. 7, 8, 12, 14, 15 t/m 18, 18b	Personeel & bestuur	
86	Wet op de loonbelasting 1964	Hoofdstuk II, IIB, IIC, III, IV, VB; Belastingplan 2015	Personeel & bestuur	
87	Wet overheidspersoneel onder de werknemersverzekeringen	Art. 2 t/m 5, 13 t/m 20, 23 t/m 28, 31 t/m 34, 40, 43.	Personeel & bestuur	
88	Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen	Hoofdstuk 8	Planning & control	
89	Wet tegemoetkomingen loondomein		Personeel & Bestuur	
90	Wet verbetering poortwachter	Zie Wet werk en zekerheid	Personeel & bestuur	
91	Wet vermindering afdracht loonbelasting en premie voor de volksverzekeringen	Art. 3 t./m 6, 30a, 31, 33, 34	Personeel & bestuur	

		Specificatie	Proces	Wijzigingen 2025 t.o.v. 2024
92	Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten		Personeel & bestuur	
93	Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA)	Art. 15, 23 t/m 26, 36, 37, 82 t/m 86, 91, 96, 134.	Personeel & bestuur	
94	Wet werk en zekerheid		Personeel & bestuur	
95	Ziektewet	Afdelingen 2 en 4. Wijziging artikel 1, 47, 52, 104.	Personeel & bestuur	
96	Zorgverzekeringswet	Hoofdstuk 5; AWBZ vervalt, per 2015 Wet Langdurige zorg.	Personeel & bestuur	
97	Wet arbeidsmarkt in balans (WAB)		Personeel & bestuur	
B.8	Archief			
		Bk2: art 10, lid 1 en 3 Bewaartermijn voor financiële stukken van 7 jaar, geldend voor het bestuur van een rechtspersoon. Bewaarplicht is van toepassing op privaatrechtelijke rechtspersonen, maar kan evengoed als richtlijn dienen bij het bepalen van de vernietigingstermijnen van overheidsarchieven Bk2: Art. 24 Bewaarplicht voor financiële stukken, geldend voor een ontbonden rechtspersoon Bk2: Art. 61 Bewaarplicht van 10 jaar voor geschriften m.b.t. het aanvragen van een lidmaatschap van een coöperatie Bk2: Art. 394, lid 6 Bk2: Art. 394, lid 6 Bewaarplicht van 7 jaar voor bescheiden m.b.t. de openbaarmaking van de jaarrekening van de rechtspersoon Bk 3: Art. 52, 306 t/m 311 Verjaringstermijnen voor rechtsvorderingen (indirecte bewaarplicht van (archief)bescheiden: uit wet- en regelgeving wordt het bewaren van specifieke gegevens verondersteld Bk3: Art. 15a t/m 15f Elektronisch vermogensrechtelijk rechtsverkeer, o.a. de rechtsgeldigheid van de elektronische handtekening. Zie ook de wet elektronische handtekeningen	Alle	
98	Burgerlijk wetboek			

		Specificatie	Proces	Wijzigingen 2025 t.o.v. 2024
98	Burgerlijk wetboek	Bk 6: Art. 191 Verjaringstermijn voor rechtsvorderingen bij productaansprakelijkheid; termijn waarop recht op schadevergoeding komt te vervallen (indirecte bewaarplicht voor archiefbescheiden)	Alle	
B.9	Inkoop en aanbestedingen			
99	Aanbestedingsbesluit		Inkopen Contractmanagement	
100	Aanbestedingswet 2012	Afdeling 2.1.1 en 2.1.2.	Inkopen Contractmanagement	
101	Gids Proportionaliteit	(Bindende) richtsnoeren voor het redelijke toepassen van het proportionaliteitsbeginsel in het aanbestedingsproces.	Inkopen Contractmanagement	
B.10	Subsidies			
102	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie	Artikel 14, lid 2.	Subsidies	
103	Regeling subsidies hoogwaterbescherming 2014	Artikelen 2 t/m 27	Subsidies	
104	Algemene uitvoeringsregeling stimulering duurzame energieproductie		Subsidies	
105	Besluit stimulering duurzame energieproductie (SDE)		Subsidies	
106	Besluit Rijkssubsidiëring instandhouding monumenten 2013 (BRIM)		Subsidies	
107	Demonstratie Energie- en Klimaatinnovatie - DEI+		Subsidies	
108	NWO		Subsidies	
109	Subsidieprogramma Blue Deal		Subsidies	
110	Horizon Europa		Subsidies	
111	Interreg 2 Seas Mers Zeeën 2014-2020		Subsidies	
112	INTERREG Vlaanderen-Nederland 2014-2020		Subsidies	
113	Urban Innovative Actions (UIA)		Subsidies	
114	LIFE 2014-2020		Subsidies	
115	Algemene subsidieverordening Provincie Noord-Brabant		Subsidies	
116	Bijdrageverordening deltafonds hoge zandgronden Noord-Brabant 2016-2018		Subsidies	
117	Bijdrageverordening deltafonds hoge zandgronden Noord-Brabant 2019-2021		Subsidies	
118	Groen Ontwikkelfonds Brabant (GOB)		Subsidies	
119	Samenwerkingsovereenkomst tot uitvoering waterdoelen (STUW)		Subsidies	

		Specificatie	Proces	Wijzigingen 2025 t.o.v. 2024
120	Subsidieregeling cofinanciering Europese programma's Noord-Brabant 2014 - 2020		Subsidies	
121	Subsidieregeling landschappen van allure Noord-Brabant		Subsidies	
122	Subsidieregeling natuur Noord Brabant		Subsidies	
123	Subsidieregeling plattelandsontwikkelingsprogramma 3 Noord-Brabant 2014 - 2020 (POP3)		Subsidies	
124	Subsidieregeling inrichting landelijk gebied 2007		Subsidies	
	Overig			
125	Verordening planschade Noord-Brabant		Primaire proces	
B.12	Privacy/informatiebeveiliging (nieuw)			
126	Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO)		Alle	

Legenda:

